

Pommerinvirna

Backvicker
Vicia cassubica

Uhanalaisuusluokka (IUCN): erittäin uhanalainen (EN)

Uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 521/2021)

Rauhoitettu (LSA 521/2013)

Luonnehdinta

Pommerinvirna on monivuotinen, 30–60 cm korkea hernekasvi. Sen varsi on pysty, särmikäs ja kauttaaltaan pehmeäkarvainen. Lehdet ovat jakautuneet 6–8-parisiksi kaapeansoikeiksi lehdyköiksi. Kukat ovat pitkäperäisissä terkuissa, ja niiden väri vaihtelee punavioletista valkoiseen. Hernekasveille tyypillinen palko on pommerinvirnalla 1,5–3 cm pitkä, kalju ja kellanruskea ja siinä on yhdestä kolmeen siementä. Pommerinvirnan erottaa muista virnoista kukkien värin ja pystyn kasvutavan perusteella. Kukkimattomana laji muistuttaa kasvutapansa puolesta hieman aitovirnaa (*V. sepium*), mutta aitovirnalla on vähemmän lehdykkäpareja. Pommerinvirna kukkii heinäkuussa.

Elinympäristö ja levinneisyys

Pommerinvirnan kasvupaikat ovat kivisiä, kuivahkoja ja aukkoisia metsänrinteitä ja hakkuuaukioita. Kasvia on tavattu myös pellon- ja metsänreunoilla. Pommerinvirna kasvaa Suomessa levinneisyysalueensa pohjoisrajoilla ja sitä tavataan vain muutamalla kasvupaikalla Varsinais-Suomessa.

Nykytila ja uhkatekijät

Pommerinvirna on harvinaistunut kasvupaikkojen luontaisen kuusettumisen ja kuusen istuttamisen seurauksena. Paikotellen sananjalka on vallannut kasvupaikkoja. Kasvi saattaa tilapäisesti hyötyä hakkuista, mutta se vähenee nopeasti hakatun alueen taimettuessa ja heinittyessä. Metsäpalojen torjunta on yksi mahdollinen syy lajin taantumiselle. Suurin osa pommerinvirnan tunnetuista kasvupaikoista on suojeltu.

Hoitosuositukset

Useimmat erityisesti suojeltavan pommerinvirnan kasvupaikat ovat puuston istutusten takia liian sulkeutuneita. Näillä paikoilla puuston varovainen harventaminen on tarpeen. Hakkuiden jälkeistä tiheää taimikkovaihetta ja heinittymistä pommerinvirna ei kestä. Harvennustöiden yhteydessä kasvustoja on varottava eikä puita varastoida kasvupaikalle. Lisäksi hakkuutähteet kuljetetaan pois kasvupaikkojen läheisyydestä. Pommerinvirnan kasvupaikoilla maaperässä voi olla pitkäikäinen siemenvarasto, josta itää uusia kasviyksilöitä maanpinnan paljastuessa. Kasvi saattaa hyötyä maanpinnan laikuittaisesta paljastamisesta. Osaa pommerinvirnan kasvupaikoista onkin hoidettu mm. maanpintaa avaamalla, kitkemällä heiniä ja sananjalkaa sekä poistamalla puustoa. Kasvia on myös siirtoistutettu muutamalle paikalle.

Lähteet

- Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, P. (toim.). 1998. Retkeilykasvio. 4. uudistettu painos. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo, Helsinki. 656 s.
- Raatikainen, M. 1997. Hirvenkello – skogsklocka. Teoksessa: Rytteri, T. & Kettunen, T. (toim.). Uhanalaiset kasvimme. Suomen ympäristökeskus ja Kirjayhtymä Oy, Helsinki. S. 89.

Kuva: Leena Eerola